

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560)
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
The Curriculum Evaluation of the Bachelor of Nursing Science Program
(Revised in 2017), Boromarajonani College of Nursing, Chiangmai

Corresponding author E-mail: sasidhorn@bcnc.ac.th*
(Received: August 12, 2021; Revised: December 25,
2021; Accepted: December 27, 2021)

ศศิธร ชิดนายี (Sasidhorn Chidnayee)^{1*}
สุมิตรพร จอมจันทร์ (Sumitporn Chomchan)¹
พิมพิใจ อุ่んばん (Pimjai Unban)¹
ปลื้มจิต โชติกะ (Pliumjit Chotika)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP model) ประกอบด้วย บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบง่ายเป็นผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 154 คน อาจารย์จำนวน 29 คน ผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 67 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และอาจารย์จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการประเมินหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต ทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของผู้สำเร็จ การศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต เท่ากับ .98, .93 และ .98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์กระบวนการกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตประเมินหลักสูตรด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, $SD = .78$; $\bar{x} = 4.23$, $SD = .78$) ตามลำดับ และอาจารย์ประเมินว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ มาตรฐานชาติและปรัชญาของสถาบันพระบรมราชชนก เช่นเดียวกับด้านปัจจัยนำเข้าที่ผู้สำเร็จ การศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตประเมินหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $SD = .73$; $\bar{x} = 4.39$, $SD = .67$; $\bar{x} = 4.32$, $SD = .66$) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, $SD = .69$; $\bar{x} = 3.90$, $SD = .80$; $\bar{x} = 4.19$, $SD = .74$) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, $SD = .70$; $\bar{x} = 4.11$, $SD = .68$; $\bar{x} = 4.12$, $SD = .78$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากจึงเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไป และ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, พยาบาลศาสตรบัณฑิต, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีเชียงใหม่, CIPP

ABSTRACT

The descriptive research aimed to evaluate the Bachelor of Nursing Science Program (revised in 2017), Boromarajonani College of Nursing, Chiangmai using CIPP model which has four dimensions: context, input, process and output. The sample were 154 new graduates, 29 instructors, and 67 stakeholders. Thirty participants were graduates, stakeholders, nurse administrators, and nurse instructors. The instruments consisted of three forms (graduates, instructors, and of stakeholders) questionnaire related to the evaluation of the bachelor of nursing curriculum (revised edition 2017) which had content validity and Cronbach's alpha coefficient of 0.98, 0.93, and 0.98, respectively. The focus group method was also used for data collection. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and a content analysis.

The research finding were 1) Context: Graduates and stakeholders were rated at high level ($\bar{x} = 4.16$, $SD = .78$; $\bar{x} = 4.23$, $SD = .78$), respectively. The instructors assessed the context of nursing curriculum was consistent with the national standards and philosophy of PBRI. 2) Input: Graduates, instructors and stakeholders rated at high level ($\bar{x} = 4.15$, $SD = .73$; $\bar{x} = 4.39$, $SD = .67$; $\bar{x} = 4.32$, $SD = .66$), respectively. 3) Process: Graduates, instructors and stakeholders rated at high level ($\bar{x} = 4.10$, $SD = .69$; $\bar{x} = 3.90$, $SD = .80$; $\bar{x} = 4.19$, $SD = .74$), respectively and 4) Output: Graduates, instructors and stakeholders rated at high level ($\bar{x} = 4.12$, $SD = .70$; $\bar{x} = 4.11$, $SD = .68$; $\bar{x} = 4.12$, $SD = .78$), respectively.

The results of this study showed that the nursing curriculum had high quality and can use in the future. People whom concern it should use the research findings as a basis for further improvement of the quality of the curriculum.

Keywords: Curriculum evaluation, Bachelor of Nursing Science,
Boromarajonani College of Nursing, Chiangmai, CIPP Model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณค่าหรือผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยเมื่อครบหนึ่งปีหลังจากครบกำหนดเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และผลที่ได้จากการประเมินจะทำให้เกิดการคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสังคมในเวลานั้น ๆ จนกลายเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไป ผลการประเมินหลักสูตรจะนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาปรับปรุงรอบต่อไป ทั้งนี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 กำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี โดยทั่วไปแล้วการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร ซึ่งเป็นการช่วยผู้บริหารพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการบริหารงานและกิจกรรมการเรียน เป็นการประเมินให้

เห็นประสิทธิภาพของการบริหารงานว่ามีอย่างน้อยเพียงใด ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงต้องแปลนกลไกที่มีประสิทธิภาพ

การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นรูปแบบที่นิยมใช้ประเมินหลักสูตรหรือโครงการ วัตถุประสงค์การประเมินเป็นการให้สารสนเทศเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บริบท (context) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นการประเมินวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร เกณฑ์การวัดและการประเมินผล ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และความสอดคล้องภายในหลักสูตร 2) ปัจจัยนำเข้า (input) เป็นการประเมินสิ่งที่ใช้ในการดำเนินการหลักสูตร เพื่อทราบสารสนเทศที่ช่วยกำหนดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประเด็นการประเมิน เช่น คุณลักษณะ/คุณวุฒิ/คุณสมบัติ/ประสบการณ์ของผู้บริหารและครูสอน คุณภาพของผู้เรียน พื้นฐานความรู้ผู้เรียน การสนับสนุนส่งเสริมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา 3) กระบวนการ (process) เป็นการประเมินด้านการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร และ 4) ผลผลิต (product) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและติดตามของผลที่เกิดขึ้นเมื่อใช้หลักสูตรเสร็จสิ้น และผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร ทั้งนี้เพื่อตัดสินใจว่าจะยุติหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางจุด เพื่อให้ได้วิธีปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะความสามารถในการปฏิบัติ (Chintapanyakun, Ruaengsri, Laksana & Lhongsap, 2017)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจัดให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 – 2563 นับเป็นเวลา 4 ปี จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยจึงใช้การประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam model) หรือ CIPP Model เป็นการประเมินบริบท (context) ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (product) ตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและปัจจัยเกื้อหนุนให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินหลักสูตรในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 1) บริบท (context) เป็นการประเมินผลที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ความสอดคล้องกับของจุดมุ่งหมายในการผลิตพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติและปรัชญาของสถาบัน

พระบรมราชชนก 2) ปัจจัยนำเข้า (input) เป็นการประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คุณลักษณะอาจารย์ ภาระงาน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น อาคารสถานที่ เทคโนโลยี อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน งบประมาณ การบริหาร คุณลักษณะของผู้เรียน 3) กระบวนการ (process) เป็นการประเมินกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร และ 4) ผลผลิต (product) เป็นการประเมินผลการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของบัณฑิตที่เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) ด้านจุดเน้นของวิทยาลัยในการดูแลภาวะฉุกเฉินที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาของชาติหรือมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยสำรวจในผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลวิชาชีพในแหล่งฝึก ศิษย์เก่าและอาจารย์ของวิทยาลัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) ผู้สำเร็จการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศในสัปดาห์สุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา จำนวน 158 คน 2) ผู้ใช้บัณฑิตเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลวิชาชีพที่เป็นพี่เลี้ยงแหล่งฝึกหรือศิษย์เก่า จำนวน 180 คน 3) อาจารย์ประจำ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1) ผู้สำเร็จการศึกษา คำนวณโดยเปิดตารางของ Kerjcie & Morgan (1970) จำนวน 113 คน ในการศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 154 คน เนื่องจากเป็นการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามในขณะที่ปัจฉิมนิเทศ เกณฑ์ในการคัดเลือกเข้าศึกษา เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2563 ยินดีตอบแบบสอบถาม เกณฑ์ในการคัดออก ตอบคำถามไม่ครบถ้วน ไม่สามารถเข้าร่วมการตอบแบบสอบถามได้

2) ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลวิชาชีพที่เป็นพี่เลี้ยงแหล่งฝึกและศิษย์เก่าจำนวน 67 คน เกณฑ์ในการคัดเลือกเข้าศึกษา คือ มีความเกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต เช่น เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยที่มีนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ฝึกภาคปฏิบัติหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษ หรือเป็นพยาบาลพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษา หรือศิษย์เก่าของวิทยาลัย และยินดีเข้าร่วมการศึกษา เกณฑ์การคัดออก คือ ไม่ยินดีเข้าร่วมการศึกษาและไม่เคยมีนักศึกษาพยาบาลไปฝึกที่หอผู้ป่วยที่ประจำอยู่

3) อาจารย์ประจำ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 29 คน เกณฑ์ในการคัดเลือก เป็นผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ยินดีตอบแบบสอบถาม เกณฑ์ในการคัดออก ตอบคำถามไม่ครบถ้วน

ผู้ให้ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ใช้บัณฑิต/พยาบาลพี่เลี้ยงแหล่งฝึก ศิษย์เก่า โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน หรือจนกว่าข้อมูลจะคงที่ เกณฑ์ในการคัดเลือก เป็นหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลหรือหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลวิชาชีพที่สอนภาคปฏิบัติให้กับนักศึกษาหรือเป็นศิษย์เก่า ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) พัฒนาโดยผู้วิจัย โดยใช้แบบจำลอง CIPP ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ประกอบด้วย 1) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ คือ แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้ใช้บัณฑิต แบบประเมินหลักสูตรสำหรับอาจารย์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์ให้คะแนนมี ดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด เท่ากับ 5 เห็นด้วยมากเท่ากับ 4 เห็นด้วยปานกลางเท่ากับ 3 เห็นด้วยน้อยเท่ากับ 2 เห็นด้วยน้อยที่สุดเท่ากับ 1 การแปลความหมาย ดังนี้ 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 – 2.61 หมายถึง น้อย 2.62 – 3.42 หมายถึง ปานกลาง 3.43 – 4.23 หมายถึง มาก 4.24 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด และ 2) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา พยาบาลพี่เลี้ยง/ศิษย์เก่า และอาจารย์ ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ ได้แก่ การจัดการฝึกปฏิบัติในรายวิชา เนื้อหาสาระที่ทันสมัยที่ต้องการให้เพิ่มเติม สมรรถนะของบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ อัตลักษณ์ของบัณฑิต จุดเด่นของบัณฑิต ข้อเสนอแนะ ใช้เวลาในการสนทนาประมาณ 30-60 นาที โดยใช้การบันทึกเทป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 ฉบับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรพยาบาล และการวิจัยวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง คำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .67-1.00

2. การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง และพะเยา ที่ใช้หลักสูตรเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต เท่ากับ .98, .93 และ .98 ตามลำดับ

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา พยาบาลพี่เลี้ยง/ศิษย์เก่า และอาจารย์ หลังจากปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ อาจารย์จำนวน 3 คน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ เลขที่ E15/2563 ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้า

ร่วมในการทำวิจัยได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตอบแบบสอบถาม สามารถปฏิเสธการให้ความร่วมมือหรือถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ข้อมูลทุกประเภทจะถูกจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายทิ้งหลังจากการนำเสนอผลการวิจัยแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมและเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ภายหลังจากได้รับจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการ ได้ขออนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ก่อนดำเนินการวิจัยได้พบกับผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิตผ่านทางไลน์แอปพลิเคชัน เพื่อชี้แจงการทำวิจัย วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินการ การถอนตัว

2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผ่านทางไลน์แอปพลิเคชัน กำหนดระยะเวลาตอบแบบสอบถามในระยะ 2 สัปดาห์

3. ภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4. นิตหมายและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย ในกรณีที่เกิดสถานการณ์โควิดจะใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที สำหรับพยาบาลพี่เลี้ยง ศิษย์เก่าและผู้สำเร็จการศึกษา ใช้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มละ 3-6 คน พร้อมบันทึกคำสัมภาษณ์และบันทึกภาคสนามในการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45-60 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.41 และส่วนมาก จำนวน 48 คนคิด เป็นร้อยละ 52.75 มีเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 กลุ่มตัวอย่างอาจารย์เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร 24 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตมีอายุเฉลี่ย 38.88 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.36) สถานที่ปฏิบัติงานส่วนมากอยู่โรงพยาบาลนครพิงค์ ร้อยละ 41.46 ส่วนมากเป็นพยาบาลประจำการ ร้อยละ 82.08 เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยและรองหัวหน้าหอผู้ป่วย ร้อยละ 17.92 ส่วนมากมีประสบการณ์การสอนภาคปฏิบัติมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 34.33

ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2560) ใช้หลักการประเมิน CIPP Model ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต ($\bar{X}$ = 4.13, SD = .71, $\bar{X}$ = 4.09, SD = .76, $\bar{X}$ = 4.23, SD = .78) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ยด้านบริบทสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.16, SD = .78) เช่นเดียวกับกลุ่มที่เป็นอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยด้านปัจจัย

นำเข้าสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$, $SD = .67$) ส่วนผู้ใช้บัณฑิต มีค่าเฉลี่ยด้านบริบทสูงสุด ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .63$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินหลักสูตรโดยรวมและรายด้านของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต (n=154, n=29, n=67)

การประเมินหลักสูตร	ผู้สำเร็จการศึกษา n=154			อาจารย์ n=29			ผู้ใช้บัณฑิต n=67		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านบริบท	4.16	.78	มาก	-	-	-	4.49	.63	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.15	.73	มาก	4.39	.67	มาก	4.32	.66	มาก
ด้านกระบวนการ	4.10	.69	มาก	3.90	.80	มาก	4.19	.74	มาก
ด้านผลลัพธ์	4.12	.70	มาก	4.11	.68	มาก	4.12	.78	มาก
รวม	4.13	.71	มาก	4.09	.76	มาก	4.23	.78	มาก

ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท ผลการประเมินในผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $SD = .78$) และหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, $SD = .84$) ดังตารางที่ 2 กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหาสาระวิชาของหลักสูตรสูงสุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = .62$) และด้านโครงสร้างของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .78$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรโดยผู้สำเร็จการศึกษา (n=154)

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	3.86	.84	มาก
หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	4.16	.77	มาก
หมวดวิชากลุ่มวิชาชีพการพยาบาล	4.25	.76	มาก
หมวดวิชาเลือกเสรี	4.35	.73	มาก
โดยรวม	4.16	.78	มาก

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการประเมินหลักสูตรด้านบริบทโดยรวมและรายด้านของผู้ใช้บัณฑิต (n=67)

การประเมินบริบทของหลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.50	.75	มาก
โครงสร้างของหลักสูตร	4.49	.78	มาก
เนื้อหาสาระวิชาของหลักสูตร	4.51	.62	มากที่สุด
รวม	4.49	.63	มาก

ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านบริบท

การวิเคราะห์เอกสาร และรวบรวมมาจากข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิดและการสนทนากลุ่มจากผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ความสอดคล้องของหลักสูตรกับมาตรฐาน

ชาติและปรัชญาของสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ หัวหน้าหอผู้ป่วย มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่บอกว่า “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ” และยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ทั้งนี้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เช่น มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษาและหลักสูตรมีความสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และสมรรถนะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ของสภาการพยาบาล กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน นอกจากนี้หลักสูตรยังสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันพระบรมราชชนก “ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มุ่งเน้นชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น”

จากการสนทนากลุ่มอาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า แม้ว่าโครงสร้างจะเหมาะสมแต่มีข้อเสนอแนะในรายวิชาและชั้นปี ดังนี้

“จำนวนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาและเนื้อหาสาระที่จัดการเรียนการสอนในแต่ละชั้นปีมีจำนวนมากและอัดแน่น นักศึกษาไม่สามารถจับประเด็นที่สำคัญได้ พื้นฐานไม่แน่นทำให้เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติได้” (ผู้สำเร็จการศึกษา)

“อยากให้เพิ่มรายวิชาการประเมินสภาพและการตรวจร่างกายในชั้นปีที่ 2 ... ส่วนใหญ่นักศึกษาตรวจร่างกายไม่ได้ แม้แต่ระบบที่เป็นพื้นฐาน เช่น ระบบทางเดินอาหาร นักศึกษาชี้ตำแหน่งของอวัยวะที่อยู่ภายในไม่ถูก” (อาจารย์)

“บางวิชาไม่จำเป็นควรตัดออก เช่น ศาสนาและปรัชญาเพื่อการดำรงชีวิต เพราะไม่เกี่ยวกับการทำงาน เรียนเหมือนมัธยม” (ผู้สำเร็จการศึกษา)

สำหรับเนื้อหาสาระรายวิชา มีข้อเสนอแนะให้ปรับเพิ่มเติม ดังนี้

ผู้ใช้บัณฑิตเสนอสาระการเรียนรู้ที่ควรเพิ่มเติมสาระ ได้แก่ ด้านการดูแลผู้ป่วยในห้องผ่าตัด/ฉุกเฉิน การพยาบาลในภาวะฉุกเฉิน การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ การคิดคำนวณการบริหารยาที่ถูกต้อง การจัดบริการและจริยธรรมการพยาบาล

ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

“วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม ครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้อและมาตรฐานชาติ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสภาการพยาบาล แต่การบรรลุวัตถุประสงค์ข้อ 5 นักศึกษายังเขียนภาษาไทยและใช้ภาษาอังกฤษไม่มีประสิทธิภาพ วิทยาลัยควรรหาแนวทางการพัฒนาให้กับนักศึกษา” (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า จากผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $SD = .73$, $\bar{X} = 4.28$, $SD = .71$, $\bar{X} = 4.33$, $SD = .70$) ผู้สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถาบันน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, $SD = .79$) อาจารย์มีค่าเฉลี่ยด้านการบริหารน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.67$, $SD = .90$) กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ประจำสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$, $SD = .64$) และด้านงบประมาณน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, $SD = .73$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมและรายด้านของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต (n=154, n=29, n=67)

การประเมินปัจจัยนำเข้า	ผู้สำเร็จการศึกษา n=154			อาจารย์ n=29			ผู้ใช้บัณฑิต n=67		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
ด้านคุณลักษณะของอาจารย์									
1. คุณลักษณะของอาจารย์ประจำ	4.25	.67	มาก	4.49	.58	มาก	4.40	.64	มาก
2. คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลใน แหล่งฝึก	4.25	.65	มาก	4.38	.61	มาก	4.34	.62	มาก
3. คุณลักษณะของอาจารย์พิเศษ	4.22	.67	มาก	4.23	.84	มาก	-	-	-
รวม	4.24	.66	มาก	4.39	.67	มาก	4.38	.64	มาก
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้									
1. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในสถาบัน	4.00	.79	มาก	4.17	.73	มาก	4.27	.66	มาก
2. ด้านบริการเทคโนโลยี สารสนเทศ ห้องสมุด และสื่อการเรียนการสอน	4.03	.79	มาก	4.16	.64	มาก	4.34	.63	มาก
3. ด้านงบประมาณ	-	-	-	3.91	.76	มาก	4.16	.73	มาก
4. ด้านการบริหาร	-	-	-	3.67	.90	มาก	4.33	.70	มาก
5. ด้านคุณลักษณะทั่วไปของผู้เรียน	4.13	.78	มาก	3.76	.78	มาก	4.28	.69	มาก
รวม	4.02	.79	มาก	4.16	.69	มาก	4.28	.67	มาก
รวมทั้งหมด	4.15	.73	มาก	4.28	.71	มาก	4.33	.70	มาก

อาจารย์ประจำหลักสูตร วิเคราะห์จากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง การประกันคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2563 อาจารย์มีคุณวุฒิปริญญาเอก จำนวน 17 คน ร้อยละ 29.31 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 63.79 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 63.79 มีตำแหน่ง เป็นพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 58.62

ภาระงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนปีการศึกษา 2563 ภาระงานเฉลี่ย ของรองผู้อำนวยการ 4.10 หน่วยกิต หัวหน้าภาควิชา 5.98 หน่วยกิต หัวหน้ากลุ่มงาน 7.59 หน่วยกิต ระดับปฏิบัติการ 8.04

ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า ประเด็นที่เสนอ คือ “การเลือกแหล่งฝึกที่ดีเพราะเป็น สิ่งแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ งานที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน ทำให้นักศึกษารู้สึกดี ไม่กดดัน อารมณ์ จิตสังคมดีตามไปด้วย แต่หากอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีก็ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจด้วยเช่นกัน” (ผู้สำเร็จ การศึกษา)

“อาคารที่พักเป็นพื้นที่อับสัญญาณ สถานที่พักผ่อนของนักศึกษาอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ห้อง self-study มีไม่เพียงพอควรเพิ่มโต๊ะและเก้าอี้เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์ทำงานกลุ่มหรืออ่านหนังสือ หอพักมี จำนวนนักศึกษาต่อห้องพักมาก พัดลมไม่เพียงพอ” (ผู้สำเร็จการศึกษา)

“ควรพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้ได้ ตามมาตรฐานที่กำหนดในเรื่อง FTES 1 ต่อ 6” (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

“อาจารย์ประจำกลุ่มดีมาก เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดเองก่อน หากไม่ได้จะเสริมให้ จนสามารถบรรลุเป้าหมาย” (ผู้สำเร็จการศึกษา)

ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

จากผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, SD = .69, \bar{X} = 3.90, SD = .80, \bar{X} = 4.19, SD = .74$) ผู้สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.09, SD = .71$) อาจารย์มีค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.90, SD = .69$) ผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.19, SD = .73$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการโดยรวมและรายด้านของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต (n=154, n=29, n=67)

การประเมินกระบวนการ	ผู้สำเร็จการศึกษา n=154			อาจารย์ n=29			ผู้ใช้บัณฑิต n=67		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษา									
1. การจัดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตร	4.09	.71	มาก	4.00	.77	มาก	4.19	.73	มาก
2. ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	4.12	.71	มาก	3.90	.69	มาก	4.22	.73	มาก
รวม	4.10	.71	มาก	3.98	.75	มาก	4.12	.81	มาก
การบริหารจัดการหลักสูตร									
1. การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้	4.09	.67	มาก	3.82	.78	มาก	-	-	-
2. การดำเนินการใช้หลักสูตร	4.12	.66	มาก	3.88	.85	มาก	-	-	-
3. การประเมินหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร	4.10	.66	มาก	3.84	.86	มาก	-	-	-
รวมการบริหารจัดการหลักสูตร	4.11	.66	มาก	3.83	.83	มาก			
รวมการประเมินกระบวนการ	4.10	.69	มาก	3.90	.80	มาก	4.19	.74	มาก

ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านกระบวนการ ส่วนใหญ่เป็นข้อเสนอแนะเรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอน ผู้สำเร็จการศึกษาอยากให้อาจารย์หาเทคนิควิธีการสอนที่ส่งเสริมความรู้ความจำ การยกตัวอย่างประกอบ และพิจารณาเรื่องการแบ่งกลุ่ม “มีทฤษฎีเยอะจำไม่ได้ ควรยกตัวอย่างประกอบการเรียนการสอน ควรมีวิธีสอนที่น่าสนใจมากกว่านี้” “การจัดกลุ่มเพื่อการเรียนภาคทดลอง มีความสำคัญในการพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ...การจัดนักศึกษาเกรดดีมาอยู่กับเกรดน้อย ไม่ได้ทำให้การเรียนพัฒนาดีขึ้นเลย...”

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ นอกจากปัญหาเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตแล้ว ควรสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั่วถึง “ที่บ้านไม่มีไฟฟ้า อยู่บนดอยคะ มาเข้าบ้านอยู่ในตัวอำเภอ แม่บ่นว่าไม่ช่วยงานบ้านวัน ๆ อยู่แต่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ...อธิบายแล้ว ก็บ่นและไม่เข้าใจ...หนูล่องให้หลายรอบละคะ” (ผู้สำเร็จการศึกษา)

การสัมมนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์การสอนออนไลน์พบปัญหา คือ ไม่สามารถประเมินทักษะปฏิบัติบางทักษะ เช่น ทักษะการติดต่อสื่อสาร การฝึกสัมภาษณ์ประชาชน นักศึกษาจินตนาการภาพ หอผู้ป่วย ผู้ป่วย เครื่องมือไม่ออก เครื่องมือการประเมินผลไม่เหมาะกับการสอนออนไลน์

พยาบาลที่เลี้ยงเสนอเรื่องการฝึกภาคปฏิบัติให้มีการสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ โดยการปฐมนิเทศ การทดลองฝึกก่อนปฏิบัติ

ด้านการใช้หลักสูตร อาจารย์และพยาบาลที่เลี้ยงได้เสนอให้เตรียมความพร้อมบุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งแหล่งฝึกเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน

“ปัญหาที่พบ คือ อาจารย์เขียน มคอ. ไม่ปรับปรุงมาจากปีการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาต่อเนื่องกัน เกิดจากความไม่เข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการเขียน” (อาจารย์)

ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต จากผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, SD = .70, \bar{X} = 4.11, SD = .68, \bar{X} = 4.31, SD = .65$) ผู้สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งสูงสุด ($\bar{X} = 4.20, SD = .70$) ด้านจุดเน้นของวิทยาลัยในการดูแลภาวะฉุกเฉินมีน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.01, SD = .71$) อาจารย์มีค่าเฉลี่ยด้านการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม/ความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.96, SD = .69$) ผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบสูงสุด ($\bar{X} = 4.45, SD = .62$) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมและรายด้านของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิต (n=154, n=29, n=67)

การประเมินผลผลิต	ผู้สำเร็จการศึกษา n=154			อาจารย์ n=29			ผู้ใช้บัณฑิต n=67		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ส่วนที่ 1 การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร									
พยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)	4.04	.68	มาก	4.14	.73	มาก	-	-	-
ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF)									
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.25	.69	มาก	4.02	.73	มาก	4.21	.71	มาก
2. ด้านความรู้	4.15	.62	มาก	4.09	.64	มาก	4.21	.65	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.14	.78	มาก	4.11	.72	มาก	4.18	.68	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.13	.68	มาก	4.17	.64	มาก	4.45	.62	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.08	.70	มาก	4.06	.63	มาก	4.27	.67	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.16	.73	มาก	4.22	.71	มาก	4.33	.63	มาก
รวม	4.16	.71	มาก	4.11	.69	มาก	4.34	.65	มาก
ด้านจุดเน้นของวิทยาลัยในการดูแลภาวะฉุกเฉิน	4.01	.71	มาก	4.16	.63	มาก	4.16	.66	มาก

การประเมินผลผลิต	ผู้สำเร็จการศึกษา n=154			อาจารย์ n=29			ผู้ใช้บัณฑิต n=67		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
มาตรฐานการศึกษาของชาติ /มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561									
1. ด้านการเรียนรู้	4.06	.71	มาก	4.13	.61	มาก	4.37	.64	มาก
2. ด้านการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม/ความคิดสร้างสรรค์	4.07	.66	มาก	3.96	.69	มาก	4.26	.64	มาก
3. ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.20	.70	มาก	4.25	.72	มาก	4.17	.66	มาก
รวม DOE	4.12	.69	มาก	4.13	.68	มาก	4.29	.63	มาก
รวมผลผลิต	4.12	.70	มาก	4.11	.68	มาก	4.31	.65	มาก

ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านผลผลิต จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่เลี้ยงแหล่งฝึก มีเสนอในประเด็น ดังนี้

“บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลเชียงใหม่ พุดจาไฟเราะ มีจิตเมตตา ปฏิบัติต่อผู้รับบริการได้ดีมาก มีความเห็นใจผู้รับบริการ มีความตระหนักรู้ในบทบาทของตนเอง...มีความสามารถด้าน IT และสามารถนำมาใช้ประโยชน์กับงานได้อย่างดี”

“ในทักษะปฏิบัติควรเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองและการทำงานร่วมกับทีม ความรู้ การเสนอความคิดเห็น การมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและพี่เลี้ยง”

“เพิ่มการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานและการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ /การคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ พัฒนานวัตกรรม รวมถึงการสืบค้น ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งเรื่องการดูแลในภาวะฉุกเฉินที่เป็นจุดเน้น”

อภิปรายผล

ผลการประเมินหลักสูตรตามองค์ประกอบ 4 ด้านของการประเมินแบบ CIPP มีดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยทุกหมวดวิชาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ หลักสูตรได้จัดเรียงลำดับรายวิชาแต่ละชั้นปีตามความยากง่ายและความลึกซึ้งของสาระ ผู้เรียนจะเรียนรู้จากรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป ทำความเข้าใจบุคคล ชุมชนในภาพกว้าง เรียนหมวดพื้นฐานวิชาชีพ เช่น กายวิภาคและสรีรวิทยา พยาธิสรีรวิทยา เภสัชวิทยา ก่อนที่จะเรียนวิชาชีพพยาบาล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและเหตุผลของกิจกรรมพยาบาล การศึกษา พบว่า หมวดการศึกษาทั่วไปมีคะแนนต่ำกว่าหมวดอื่น ผู้สำเร็จการศึกษาเสนอว่าบางรายวิชาไม่ควรเรียน เช่น ศาสนาและปรัชญาเพื่อการดำรงชีวิต และควรจัดให้เรียนในหมวดวิชาชีพมากกว่า อาจเนื่องมาจากผู้เรียนไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าร่ายวิชาที่ควรตัดออกได้แก่ วิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป เช่น การคิดและใช้เหตุผล ฟิสิกส์ เคมี โดยให้เหตุผลว่าเนื้อหาส่วนใหญ่ของรายวิชาไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ (Chidnaye Udomlert & Sapsung, 2014)

สำหรับผู้ใช้บัณฑิตประเมินด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาสาระวิชาของหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างของหลักสูตรสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าหลักสูตรเหมาะสม สอดคล้องและเป็นที่ต้องการของสังคม ประเทศชาติ ซึ่งหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ช่วยวางแนวทางการจัดการเรียนการสอน กำหนดทิศทางการให้ความรู้การฝึกปฏิบัติและการเสริมสร้างเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Kaewurai,

2021) การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุญญา คูอาริยะกุล และคณะ (Kooariyakul et al., 2017) ที่พบว่านักศึกษา อาจารย์ ประเมินด้านบริบทอยู่ในระดับมาก

อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษาได้เสนอประเด็นด้านบริบทเพิ่มเติมว่าควรมีรายวิชาเกี่ยวกับการประเมินสภาพและการตรวจร่างกายให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถรวบรวมข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ช่วยวางแผนการพยาบาลได้ถูกต้อง เนื้อหาสาระที่เสนอให้เพิ่มเติม เช่น การพยาบาลในภาวะฉุกเฉินเพราะเป็นคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาของวิทยาลัย การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้หรือหลักฐานเชิงประจักษ์ การพัฒนานวัตกรรมใหม่ สอดคล้องกับมาตรฐานชาติที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและผู้เรียนรู้ สร้างสรรค์งานที่ดี (Office of the Education Council, 2019)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตประเมินอยู่ในระดับมาก การประเมินปัจจัยนำเข้าบ่งบอกถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวหรือประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามผู้พัฒนาหลักสูตร กำหนดไว้ ช่วยจัดลำดับและแนวทางให้ตัดสินใจเลือกในการดำเนินงานต่อไป (Buosonte, 2013) ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินด้านคุณลักษณะทั่วไปของอาจารย์พยาบาลในแหล่งฝึกอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาจารย์พยาบาลในแหล่งฝึกมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดของหลักสูตรที่เปิดสอน ทำให้สามารถจัดการสอนภาคปฏิบัติได้สอดคล้องกับหลักสูตร ทั้งนี้พยาบาลพี่เลี้ยงแหล่งฝึกเป็นบุคคลที่มีความสำคัญกับนักศึกษา เนื่องจากเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพให้กับนักศึกษาได้ ช่วยสร้างความพร้อมและช่วยเติมเต็มศักยภาพให้กับนักศึกษาพยาบาล (Pongboriboon, 2018)

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินให้คะแนนต่ำสุด โดยเฉพาะเรื่องด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถาบัน เนื่องจากวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษามาก นักศึกษาเกือบทุกคนพักในหอพักทำให้เกิดความรู้สึกว่าแออัด ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่าห้องสำหรับทำงานกลุ่มไม่เพียงพอ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ทั้งนี้การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่หากมีสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้จะส่งผลขัดขวางผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ (Abdulloh & Niemted, 2020)

3. ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มประเมินภาพรวมและรายด้านทุกด้านของกระบวนการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ การประเมินกระบวนการช่วยให้ทราบว่ายังมีปัจจัยที่ทำให้หลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถตัดสินใจใช้กระบวนการต่อไปหรือจะพัฒนาปรับปรุงแก้ไข (Buosonte, 2013) ทั้งนี้อาจารย์ใช้เทคนิคการสอนหลายวิธี เช่น การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกที่มีความพร้อมและเหมาะสมกับรายวิชา วัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา สิ่งเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ผลการศึกษาเช่นเดียวกับ ศิริพร พูนชัยและคณะ (Poonchai et al., 2019) อนุญญา คูอาริยะกุลและคณะ (Kooariyakul et al., 2017)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาพยาบาลที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพให้กับนักศึกษาพยาบาล (Jonsén, Melender & Hilli, 2013) และเป็นส่วนสำคัญในการที่จะช่วยเพิ่มเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล (Chesser-Smyth, 2005) ในการสัมมนาการจัดการเรียนการสอนของผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2563 พบว่า การประเมินว่าการฝึกภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม

ในทุกสาขาวิชา เนื่องจากช่วยส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติหัตถการได้ ช่วยให้เกิดความมั่นใจต่อการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยและประชาชน เป็นการฝึกที่มีความเครียดโดยเฉพาะเมื่อเริ่มต้นฝึกปฏิบัติ เช่น วิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลที่นักศึกษาชั้นหออผู้ป่วยครั้งแรกในชีวิต เมื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยแล้วทำได้ดีขึ้นจะรู้สึกว่าคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจ แต่พบปัญหา เช่น ขาดการเตรียมตัวเองทั้งความรู้และหัตถการ จำขั้นตอนของหัตถการไม่ได้ (Jamshidi, Molazem, Sharif, Torabizadeh, & Kalyani, 2016) การเขียนรายงานมีรายละเอียดมากจนแทบไม่ได้หลับ ทำให้ไม่มีความสุข

4. ผลผลิต (product) ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตประเมินภาพรวมของด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งการประเมินผลผลิตเป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตร หรือคุณภาพของบัณฑิต การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อนัญญา คูอาริยะกุล และคณะ (Kooariyakul et al., 2017) ที่พบว่า การประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า 1) คุณภาพบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่า หลักสูตรทำให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมสูงสุด ซึ่งการเรียนการสอนได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการฝึกภาคปฏิบัตินักศึกษาจะเห็นตัวแบบที่ดีจากพยาบาลวิชาชีพต่อผู้รับบริการ วิทยาลัยหล่อหลอมผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วม อาจารย์ประเมินว่าหลักสูตรทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของพยาบาลโดยจัดกลุ่มย่อย 1 ต่อ 4-8 คน สำหรับผู้ใช้บัณฑิตประเมินว่า หลักสูตรทำให้เกิดผลลัพธ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบสูงสุดรองลงมา คือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความเชื่อมั่นว่าหลักสูตรพัฒนาบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบคุณวุฒิของชาติได้ ทั้งนี้ผู้ใช้บัณฑิตประเมินด้านทักษะทางปัญญามีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น ๆ อาจเกิดจากการเรียนการสอนภาคทฤษฎีส่วนใหญ่เป็นการบรรยาย ทำให้การกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงน้อย นักศึกษาจึงไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ทราบว่า จะซักประวัติอย่างไร ตรวจร่างกายไม่ถูกต้อง ขาดความรู้เรื่องโรคพยาธิสรีรวิทยา ทำให้การกำหนดปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาไม่ครอบคลุม (Sirisupluxana, 2013)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านการดูแลภาวะฉุกเฉิน จุดเน้นของบัณฑิตวิทยาลัย ผลการประเมินจากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า อยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่า กลุ่มวิชาการได้วางแผนการพัฒนาการเรียนการสอนแบบขั้นบันได โดยชั้นปีที่ 1 พัฒนาเรื่องภาวะฉุกเฉินที่พบในชีวิตประจำวัน เช่น อุบัติเหตุ ชั้นปีที่ 2 จะมีเนื้อหาการช่วยฟื้นคืนชีพในรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล และจัดกิจกรรมพัฒนาเรื่อง Basic Life Support ให้กับนักศึกษาได้ปฏิบัติภายใต้การดูแลช่วยเหลือของพยาบาลผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับใบประกาศในการสอน BLS ได้ ชั้นปีที่ 3 เรียนรู้ เรื่อง Advanced Life Support ในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้หลักการและฝึกปฏิบัติในหุ่นจำลองเสมือนจริง ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาจะเรียนรู้และฝึกในรายวิชาปฏิบัติการรักษาเบื้องต้นที่ออกฝึกในหออฉุกเฉินของโรงพยาบาลชุมชน และมีการประเมินก่อนสำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์และผู้ใช้บัณฑิตประเมินคุณลักษณะการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่า มาจากการจัดกิจกรรม ได้แก่ การใช้เทคนิคสุนทรียสนทนา การสะท้อนคิด ตัวแบบจากอาจารย์ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น โครงการจิตตปัญญา การสวดมนต์ไหว้พระ การสวดมนต์ของนักศึกษาคริสต์เตียน การศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตประเมินด้านจิตบริการระดับมาก ซึ่งคุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากวิทยาลัยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีการเรียนรู้ โดยมอบหมายให้ค้นคว้าในรายวิชา มีชั่วโมงการศึกษาค้นคว้า

ด้วยตนเอง ให้นักศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำมาใช้กับผู้รับบริการ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาให้เกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรควรนำเกณฑ์ที่กำหนดจากสภาการพยาบาลที่มีการปรับปรุง รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต โดยเฉพาะโครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ และหน่วยกิตทฤษฎีหมวดวิชาชีพให้มีหน่วยกิตเป็นไปตามกำหนด การจัดโครงสร้างของรายวิชาควรพิจารณาให้มีรายวิชาและหน่วยกิตที่ไม่อัดแน่นเกินไป ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ผู้เรียนมีสมรรถนะหรือผลลัพธ์ เพิ่มรายวิชาหรือเนื้อหาการประเมินภาวะสุขภาพและจุดเน้นของวิทยาลัย

2. การบริหารหลักสูตรของวิทยาลัย ควรปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ก่อนการใช้หลักสูตร วิทยาลัยควรกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมอาจารย์ อาจารย์พิเศษ เจ้าหน้าที่ แหล่งฝึก ให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาและแกนของหลักสูตร การกำหนดตัวชี้วัดผลการจัดการเรียนการสอนที่บรรลุแกนของหลักสูตร พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านวิชาชีพและการสอน การพยาบาลในภาวะฉุกเฉิน ค้นหาอาจารย์พิเศษที่มีความเชี่ยวชาญสอนในหมวดศึกษาทั่วไป

2.2 ขณะที่ใช้หลักสูตร จัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนในแต่ละหมวดรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีการกำกับติดตามประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินการที่นำหลักสูตรไปใช้ ทั้งในด้านการนำเนื้อหาสาระไปใช้ การเตรียมสภาพแวดล้อม

3. การจัดการเรียนการสอน ควรประชาสัมพันธ์แผนการศึกษา ตารางการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนในสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อของโควิด 19 ควรมีการพัฒนาอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การสอนผสมผสาน การวัดและประเมินผล การให้พยาบาลแหล่งฝึกมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ พัฒนาความมั่นใจให้กับนักศึกษา

4. วิทยาลัยควรค้นหากลยุทธ์หรือกลวิธีในการพัฒนาผู้เรียนให้สมรรถนะหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ใช้บัณฑิตหรือผู้เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การพัฒนาทักษะทางปัญญา การพัฒนาให้มีการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์

5. ปรับปรุงปัจจัยเกื้อหนุนให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด เช่น หนังสือ ตำรา เครื่องช่วยอินเทอร์เนต คอมพิวเตอร์ การปรับปรุงหอพัก ห้องสำหรับกิจกรรมกลุ่ม โรงอาหาร

References

Abdulloh, W.& Niemted, W. (2020). Arrangement of learning environment to promote learning skills in the 21st century “concept theory and practice”. Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences, 7(2), 227-246. (in Thai).

- Buosonte, R. (2013). CIPP and CIPPIEST evaluation models: mistaken and precise concepts of applications. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(2), 7-24. (in Thai).
- Chesser-Smyth, P. A. (2005). The lived experiences of general student nurses on their first clinical placement: a phenomenological study. *Nurse Education in Practice*, 5(6), 320-327.
- Chidnayee, S., Udomlert, M. & Sapsung, A. (2014). Curriculum Evaluation of Bachelor Degree in Nursing Science Program, Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 6(1), 77-91. (In Thai)
- Chintapanyakun, T., Ruaengsri, S., Laksana, K. & Lhongsap, P. (2017). The new curriculum evaluation: CIPPIEST model. *Journal of the Police Nurse*, 9(2), 203-212. (in Thai).
- Jamshidi, N., Molazem, Z., Sharif, F., Torabizadeh, C., & Kalyani, M.N. (2016). The challenges of nursing students in the clinical learning environment: a qualitative study. *The Scientific World Journal*, Article ID 1846178. <https://doi.org/10.1155/2016/1846178>
- Jonsén, E., Melender, H.-L., & Hilli, Y. (2013). Finnish and Swedish nursing students' experiences of their first clinical practice placement-a qualitative study. *Nurse Education Today*, 33(3), 297-302.
- Kaewurai, W. (2021). Curriculum development: from theory through practice. Pitsanuloke: Naresuan University. (in Thai).
- Koariyakul, A., Chidnayee, S., Wuttijurepan, A., Udomleard, M. Lortamma, P. & Sripalakich, J. (2017). The evaluation of the bachelor of nursing curriculum revised edition 2012, Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 9(10), 44-58. (in Thai).
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *educational and psychological measurement*, 30, 607 - 610.
- Office of the Education Council. (2019). National education standards 2018. Nonthaburi: 21 Century. (in Thai).
- Pongboriboon, U. (2018). Being the preceptor: The challenge of nurse's self-efficacy. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 19 (Supplement), 22-30. (in Thai).
- Poonchai, S. et al. (2019). An evaluation of the bachelor science in nursing curriculum (Revised. B.E. 2555) of The Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 20(2), 380-389. (in Thai).
- Sirisupluxana, P. (2013). Teaching nursing students to develop critical thinking skills. *The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*, 19(2), 5-19. (in Thai).